

Spolupráce mezi obcemi v kantonu Curych

Seminář s českými

Experty v Curychu

25. srpna 2008

Referát Rolanda Wetliho

Kantonální úřad pro obce Curych

Přehled

- Výchozí situace
- Územní struktury v kantonu Curych
- Nutnost spolupráce
- Právní formy interkomunální spolupráce
- Smlouva a účelový svaz
- Účelový svaz: rozdělení kompetencí, finanční rozpočet
- Účelový svaz: šíření, organizace, úkoly
- Účelový svaz: výhody a nevýhody/potřeba reforem
- Alternativní fúze obcí

Politické členění ve Švýcarsku

Svaz

26 kantonů

2'763 obcí

Základní údaje kanton Curych

Obyvatelé: 1`300`545

Zaměstnanci: 742`737

Územní struktury:

171 politických obcí

137 školských obcí

208 účelových svazů (IKZ)

12 okresů (kantonální jednotky)

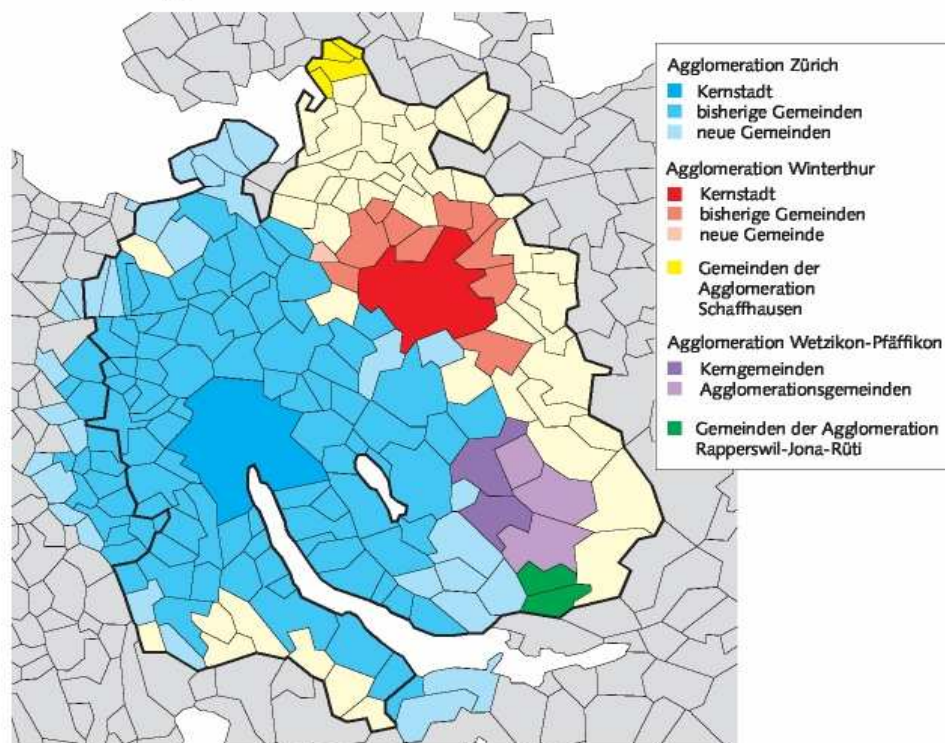
534 korporací, které plní
komunální úkoly

Kanton Curych: Agglomerace a venkov

Karte 7
Städte und Agglomerationen im Kanton Zürich 2000

© Karte erstellt von Statistischem Amt des Kantons Zürich
Quelle: Bundesamt für Statistik, Volkszählungen

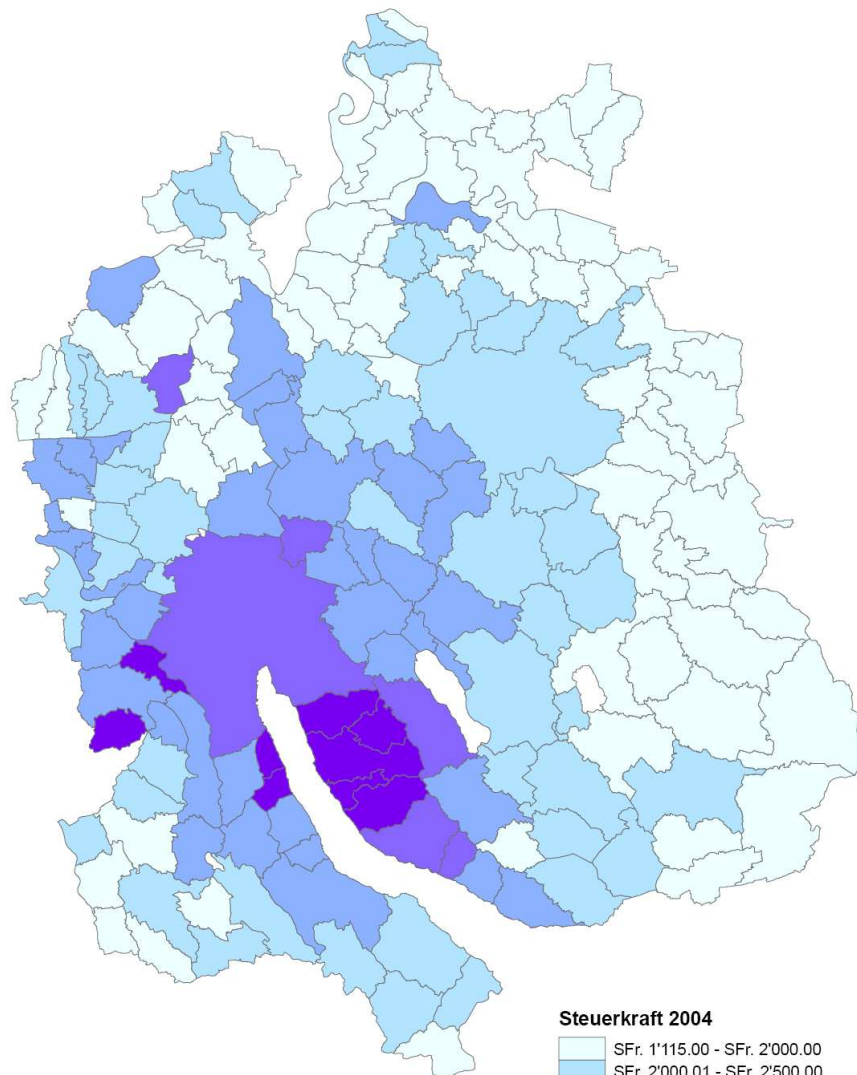
Obce v **aglomeraci**:
127 obcí s 1`208`309 obyvateli

Obce na **venkově**:
44 obcí s 64`281 obyvateli

GEMEINDEFÜR
SORGEAMT
DES KANTONS ZÜRICH

Kanton Curych: daňová výtěžnosť obcí

Steuerkraft 2004

Lightest blue	SFr. 1'115.00 - SFr. 2'000.00
Light blue	SFr. 2'000.01 - SFr. 2'500.00
Medium blue	SFr. 2'500.01 - SFr. 4'000.00
Dark blue	SFr. 4'000.01 - SFr. 6'000.00
Dark purple	SFr. 6'000.01 - SFr. 11'520.00

Velikosti obcí v kantonu Curych

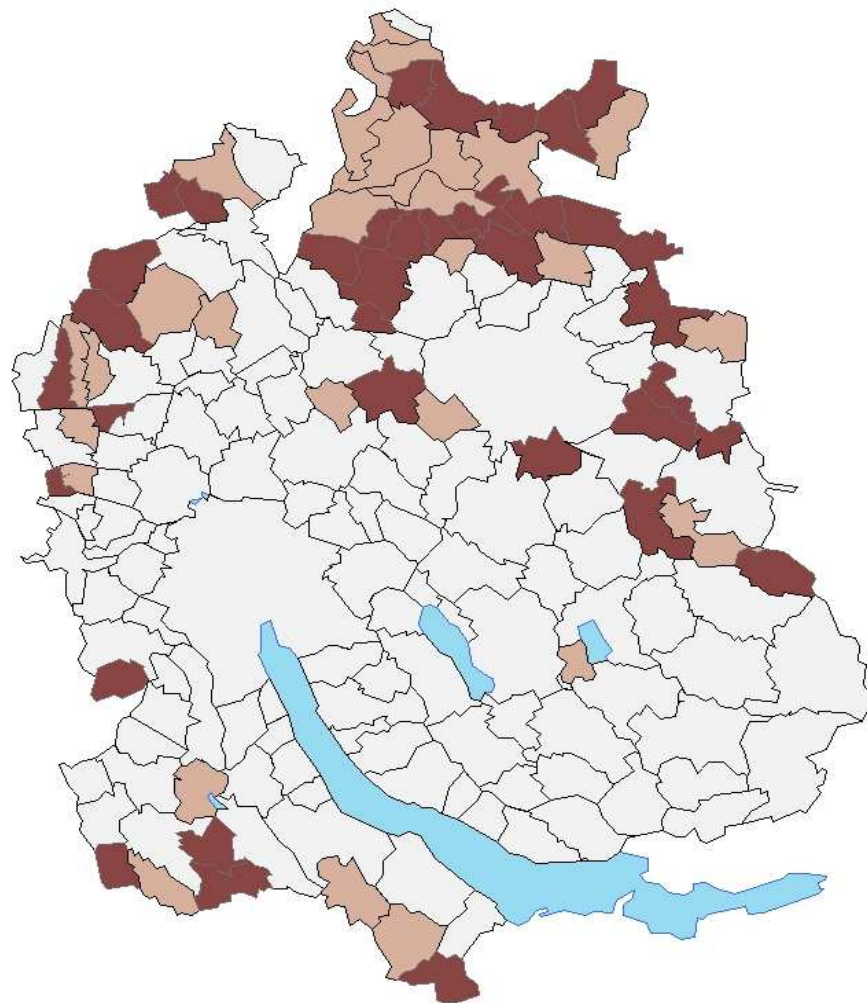

Počet obyvateľ	Počet obcí	Počet obcí %	Počet obyvateľ	Počet obyvateľ %
0 - 499	7	4.1	2'833	0.2
500 - 999	27	15.8	20'484	1.6
1'000 - 1'999	29	17.0	44'437	3.5
Mezisoučet	63	36.8	67'754	5.3
2'000 - 4'999	53	31.0	189'510	14.9
5'000 - 9'999	29	17.0	204'646	16.1
10'000 - 19'999	21	12.3	298'892	23.5
20'000 -	5	2.9	513'582	40.3
Celkem	171	100	1'274'834	100

GEMEINDEAMT
DES KANTONS ZÜRICH

Curyšské obce s méně než 2000 obyvatel

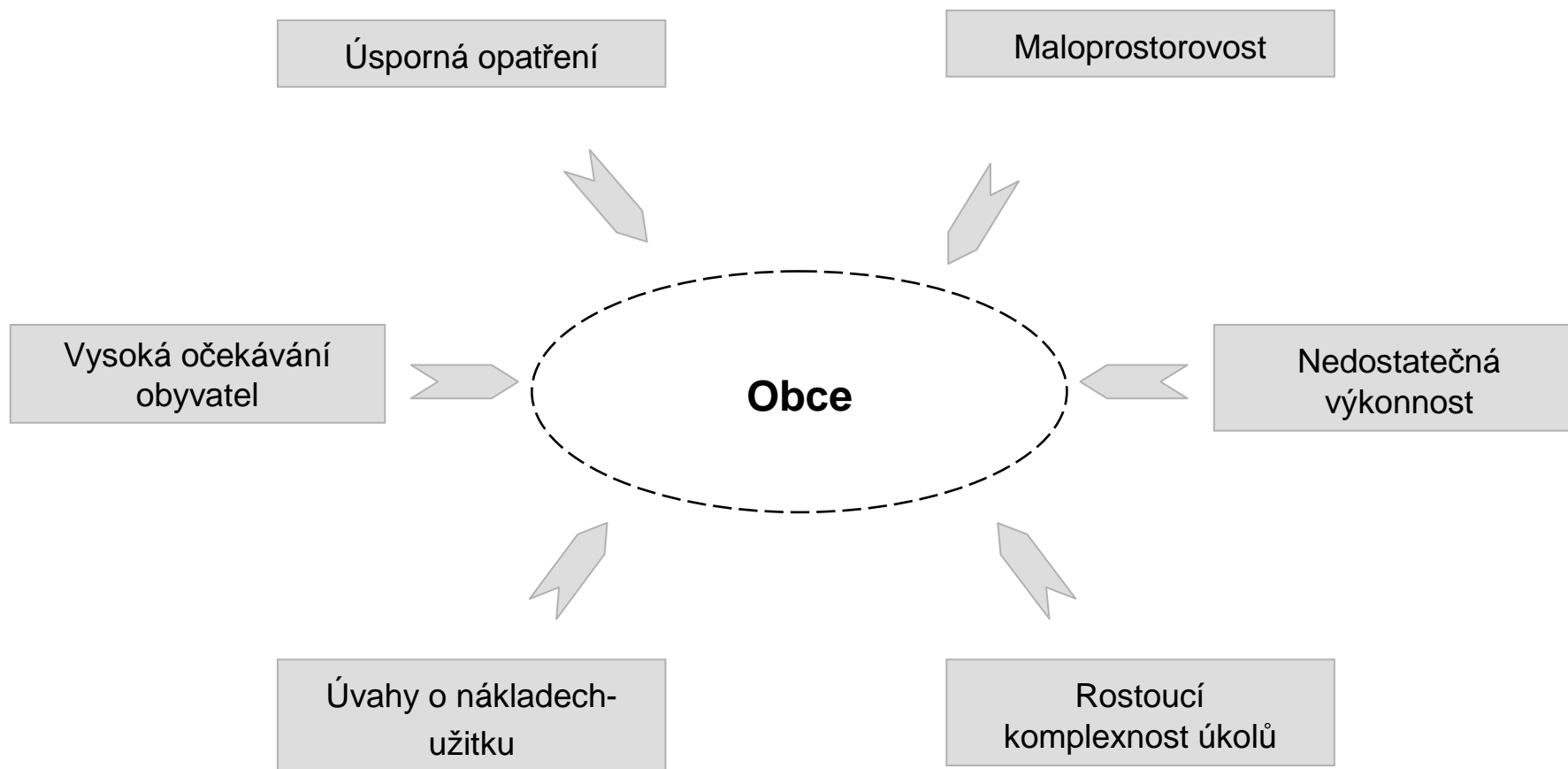
Obyvatelstvo 2005

- do 1000
- 1001 - 2000
- přes 2000

D Obecní úřad Kantonu Zurich

Iniciátory spolupráce

Výkonnostní hranice curyšských obcí

Oblasti úkolů, kde byla hranice výkonnosti dosažena nebo překročena (anketa 2005):

Oblast úkolů	Kanton Curych v % obcí	Švýcarsko v % obcí
Péče, opatrovnictví	32,8%	24,5%
Obecní policie	25,2%	16,9%
Soukromá doprava (infrastruktura)	24,1%	15,5%
Obecní exekutiva	23,3%	17,2%
Podpora nezaměstnaných	19,5%	16,8%
Quelle Gemeindebefragung 2005, KPM		

Právní formy interkomunální spolupráce v kantonu Curych

Právní formy podle oblastí úkolů v roce 2005 v procentech:

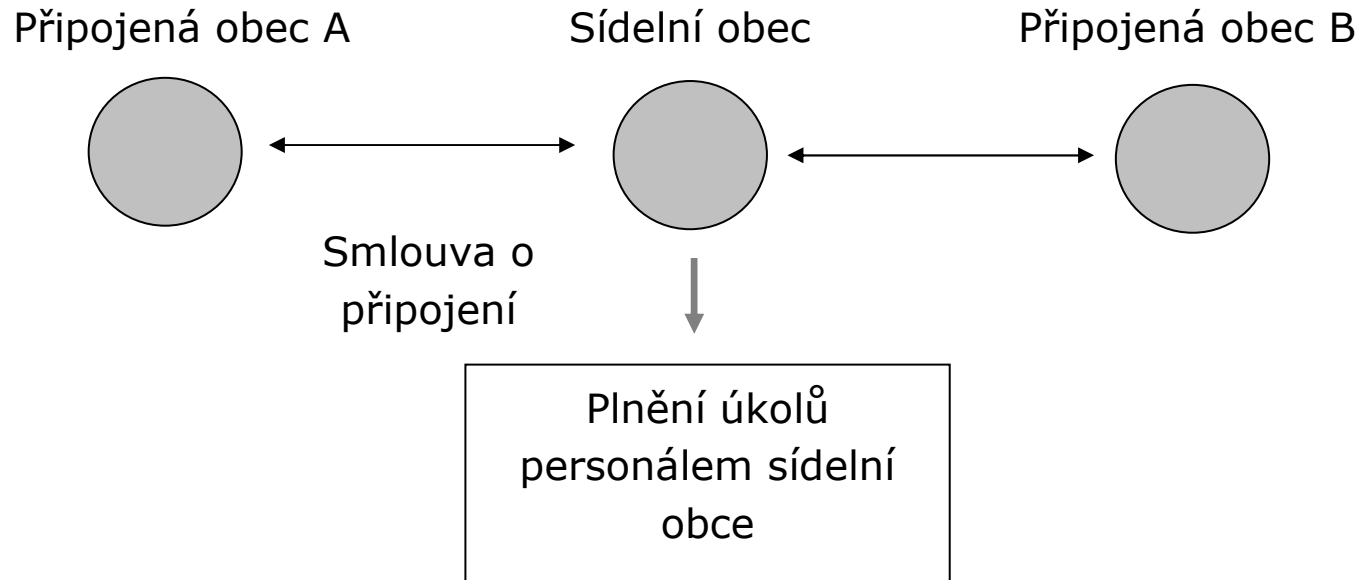
Oblasti úkolů	Smlouva	Účelový svaz	Soukromo právní organizace	Počet (celkem)
Oblast sociální	39.6%	43.1%	17.3%	497
Oblast vzdělání a kultury	36.8%	54.4%	8.8%	68
Oblast infrastruktury	27.2%	56.3%	16.5%	485
Oblast bezpečnosti	41.3%	56.4%	2.2%	225
Oblast vlády & správy	60.0%	10.8%	29.2%	65
Oblast podpory hospodářství	45.2%	11.9%	42.9%	42
Všechny oblasti úkolů	36.5%	48.0%	15.5%	1382

Model „sídelní obce“ Smlouva o připojení

Model „sídelní obce“ Smlouva o připojení

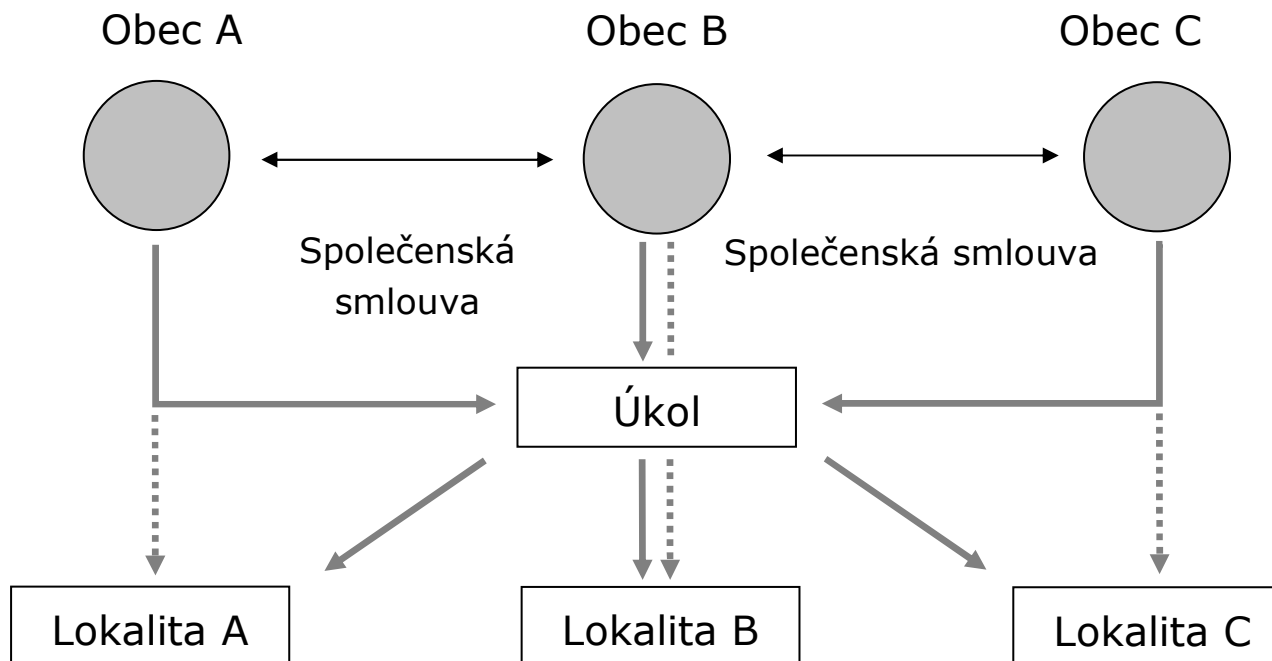

Model „jednoduché společnosti“ Smlouva o spolupráci

Model „jednoduché společnosti“ Smlouva o spolupráci

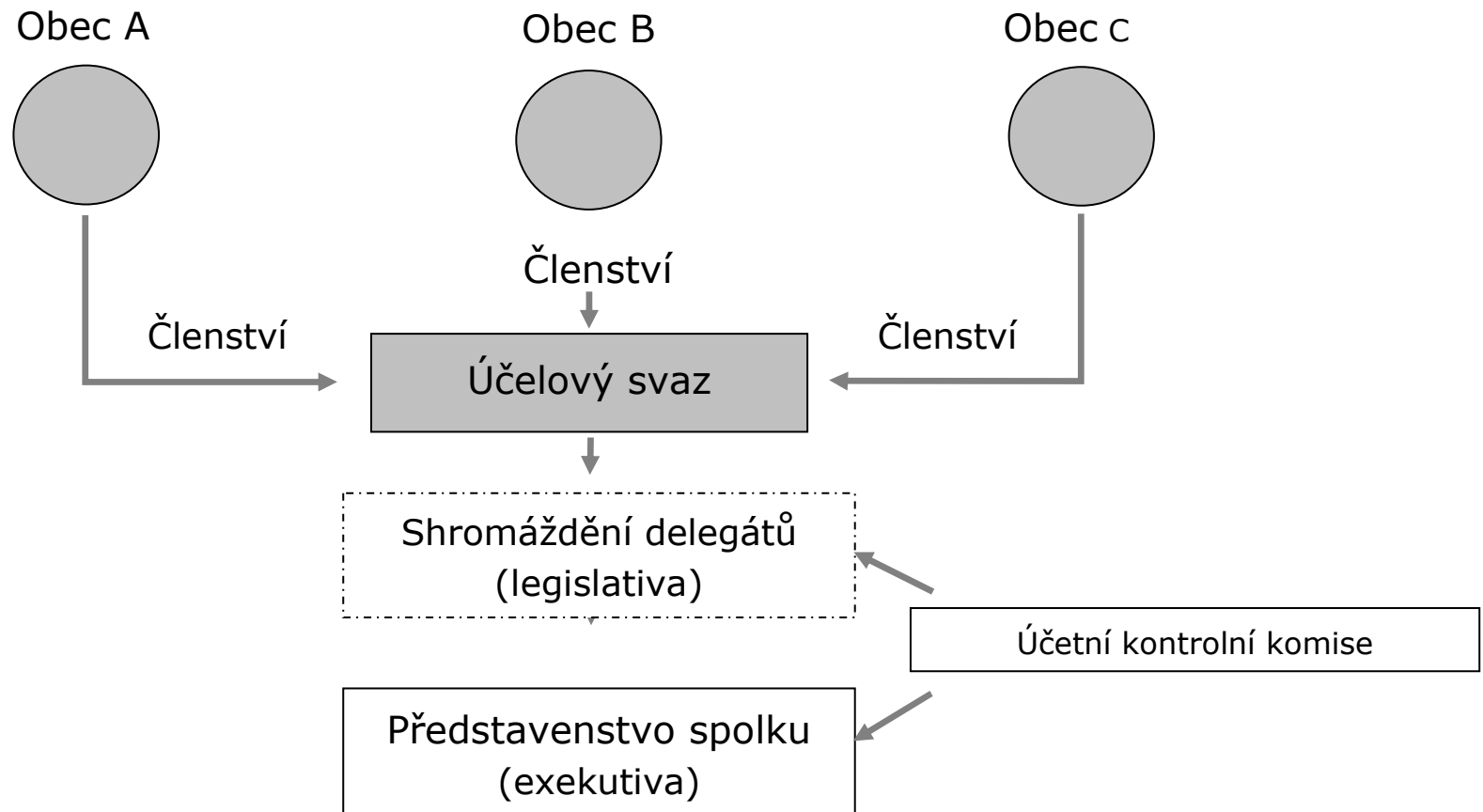

Model „právnícké osoby“ Účelový svaz

Model „právnícké osoby“ Účelový svaz

Rozdělení kompetencí u jednoduchého účelového svazu

Oprávnění hlasovat (zřizovatelských obcí)	<ul style="list-style-type: none">- Vstup/výstup účelový svaz- Změna stanov spolku- Usnesení o výdajích (vysokých)
Obecní rady (zřizovatelských obcí)	<ul style="list-style-type: none">- Volba komunálního zástupce do představenstva spolku- Usnesení o výdajích (středních)- Schválení rozpočtu- Schválení účtu
Představenstvo spolku (exekutiva)	<ul style="list-style-type: none">- Operativní řízení- Usnesení o výdajích (nízkých)- Zaměstnání personálu- Poradenství a podávání žádostí svazovým obcím
Účetní kontrolní komise	<ul style="list-style-type: none">- Kontrola rozpočtu (faktura, rozpočet, usnesení o úvěru)

Rozdělení kompetencí u účelového svazu se shromážděním delegátů

Oprávnění hlasovat (zřizovatelských obcí)	<ul style="list-style-type: none">- Vstup z/výstup do účelového svazu- Změna stanov spolku- Usnesení o výdajích (vysokých)
Obecní rada (zřizovatelských obcí)	<ul style="list-style-type: none">- Volba komunálního zástupce do shromáždění delegátů
Shromáždění delegátů (legislativa)	<ul style="list-style-type: none">- Usnesení o výdajích (středních)- Schválení rozpočtu- Schválení účtu- Vydání opatření- Volba představenstva spolku
Představenstvo spolku (exekutiva)	<ul style="list-style-type: none">- Operativní řízení- Usnesení o výdajích (nízkých)- Zaměstnání personálu
Účetní kontrolní komise	<ul style="list-style-type: none">- Kontrola rozpočtu (účet, rozpočet, usnesení o úvěru)

Účelové svazy: finanční rozpočet

Právní základ	Finanční rozpočtové právo obcí platí i pro účelové svazy (provozní a investiční účet)
Zásady financování	<ul style="list-style-type: none">- Příspěvky obcí z daňových prostředků podle rozdělovacího klíče ve stanovách- Poplatky příjemců dávek svazu- Žádná daňová suverenita
Majetek	Účelový svaz nemá finanční ani správní majetek, tzn. provozní a investiční účet se na konci roku plně vyrovná z příspěvků svazových obcí.
Odpisy	Odpisy probíhají podílově v účtech svazových obcí, zpravidla degresivně.
Cizí kapitál	Účelové svazy nesmí financovat investice bankovními úvěry. Cíl: zabránit skrytému zadlužení. Vyjímky platí pro účelové svazy samostatně hospodařící, financované z poplatků.

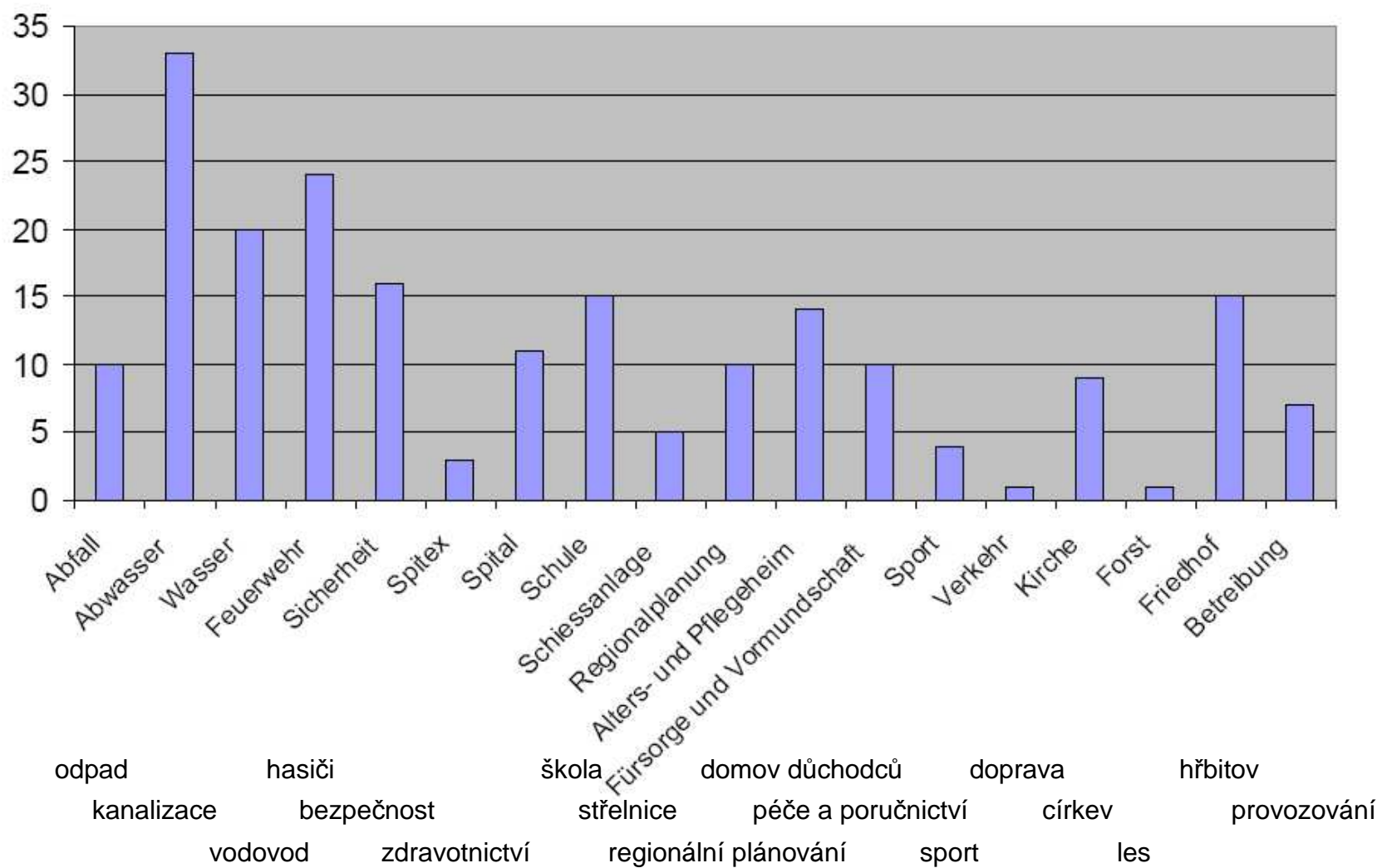
Spolupráce v účelových svazech

Každá curyšská obec spolupracuje v průměru v 8 účelových svazech

Účelové svazy podle oblastí úkolů

Účelové svazy: rozdění podle velikosti (2005)

Účelové svazy s 1 - 5 obcemi:	62 %	(134)
Účelové svazy s 6 - 10 obcemi:	15 %	(33)
Účelové svazy s 11 - 15 obcemi:	13 %	(28)
Účelové svazy s více než 15 obcemi:	10%	(21)
Celkem	100%	(216)

Perimetr plnění úkolů odpadní vody: maloprostorové/odpad: Velkoprostorové

Zweckverbände Abwasser

Zweckverbände Abfall

Účelové svazy: pozitivní aspekty

Curyšské obce jsou z velké části s prací účelových svazů:

- velmi spokojeny: 21 %.
- spokojeny: 71 %.
- nespokojeny: 8 %

Práce malých účelových svazů je posuzována pozitivněji než práce velkých účelových svazů.

Díky spolupráci v účelových svazech se podařilo snížit náklady a zvýšit standard služeb.

*Quelle: Umfrage Ladner/Meuli bei den Zürcher Gemeinden und Zweckverbänden im Jahr 2002

Účelové svazy: negativní aspekty

Existují podnikatelské deficity:

- nedostatečná profesionalita ve vedení
- příliš málo kompetencí v operativní oblasti
- rozhodovací procesy trvají příliš dlouho.
- Zájmy svazu se prosazují proti zájmům obcí.

Problematické oblasti a návrhy řešení

Problematické oblasti	Návrh řešení
Deficit demokracie Oprávnění hlasovat mohou příliš málo ovlivnit činnost účelových svazů.	Demokracie účelového svazu Posílení práv lidu (iniciativa a referendum) Realizace do konce 2009
Roztříštění úkolů Na každý úkol vlastní účelový svaz s vlastním parametrem. Chybějící koordinace Chybějící komplexní pohled Chybějící transparentnost	Interkomunální konference/ víceúčelový svaz Závazná koordinace nad různými oblastmi politiky. Strategické řízení na regionální úrovni
Podnikatelské deficity Příliš málo kompetencí v operativní oblasti Těžkopádné rozhodovací procesy	Interkomunální instituce Podnikatelský manévrovací prostor, konkurenceschopnost

Shrnutí

Malé obce nemohou velkou část veřejných služeb již poskytovat samy.

Vyžaduje to nové a flexibilní nástroje meziobecní spolupráce, které splní potřeby demokratického spolurozhodování i hospodárnosti.

Potenciál spolupráce je většinou vyčerpán.
Na významu získává téma „fúzování obcí“.

Fúzování obcí: hlavní zásady vládní rady

Sdružováním obcí se má zachovat akceschopnost obcí a posílit práva hlasujících na spolurozhodování.

Sjednocování obcí má posílit obce na venkově a mimoto přispět ke koordinovanému rozvoji obcí a měst v aglomeracích.

Scénáře fúzování obcí 24 možných parametrů sloučení

Gemeindeguppen

 Mögliche Vereinigungsperimeter

 Gemeindeamt des Kantons Zürich
Stand 2007

65 zapojených obcí:

- 34 obcí < 1'000 obyv.
- 19 obcí 1'000 - 2'000 obyv.
- 12 obcí > 2'000 obyv.

Počet obcí:

- Dnes: 171 obcí
- Scénář: 130 obcí
- Změna: -41 obcí

Nové velikosti obcí:

- Průměrná velikost 3'900 obyv.
- Nejmenší obec: 1'084 obyv.
- Největší obec: 6'497 obyv.

GEMEINDEAMT
DES KANTONS ZÜRICH

Reforma struktur obcí Závěrečná zpráva z listopadu 2007

GEMEINDEAMT
DES KANTONS ZÜRICH

Konec referátu

Gemeindeamt des Kantons Zürich

Feldstrasse 40

8090 Zürich

www.gaz.zh.ch

Sloučení obcí Facit

- Strategické řízení životního prostoru obecní radou,
→ menší dvojkolejnost a náročnost koordinace
- Územní plánování a infrastruktura:
→ více šancí na rozvoj, kvůli větším plánovacím jednotkám
- Potenciál úspor spíše malý:
 - Synergické přínosy eliminovány profesionalizací
 - Úspory při budoucích investicích do infrastruktury
- Dnešní vyrovnanost v daňové oblasti působí „proti fúzím nepřátelsky“
(U-křivka)
→ Slučování přináší masivní ztráta (poklesy: 50-70%)
- Aktuálně málo tlaku resp. podnětů ke slučování
→ nevýhodný okamžik ke slučování do pilotních obcí.

Potřeba reforem 1: Více možností vlivu ze strany obcí

Možnosti zvýšení ovlivňování z pohledu obecních úřadů:

- Silnější řízení prostřednictvím zadaných služeb
- Spojené mandáty delegátů
- Zavedení iniciativ a referenda

Sloučení obcí jako alternativa spolupráce

Uznávané cíle rozvoje obcí:

- Kvalitativně vysoká nabídka služeb
- Korektní a rychlé řízení
- Umírněné daňové zatížení a poplatky
- Ztotožnění se občanů se svou obcí
- Samostatné naplňování základních úkolů

Středně velké obce:

→ mají lepší šance na dosažení svých cílů

Malé obce:

→ mají stále více problémů s dosažením těchto cílů

Kritická spodní velikost obcí:

→ u obcí s méně než 1'000 obyv.

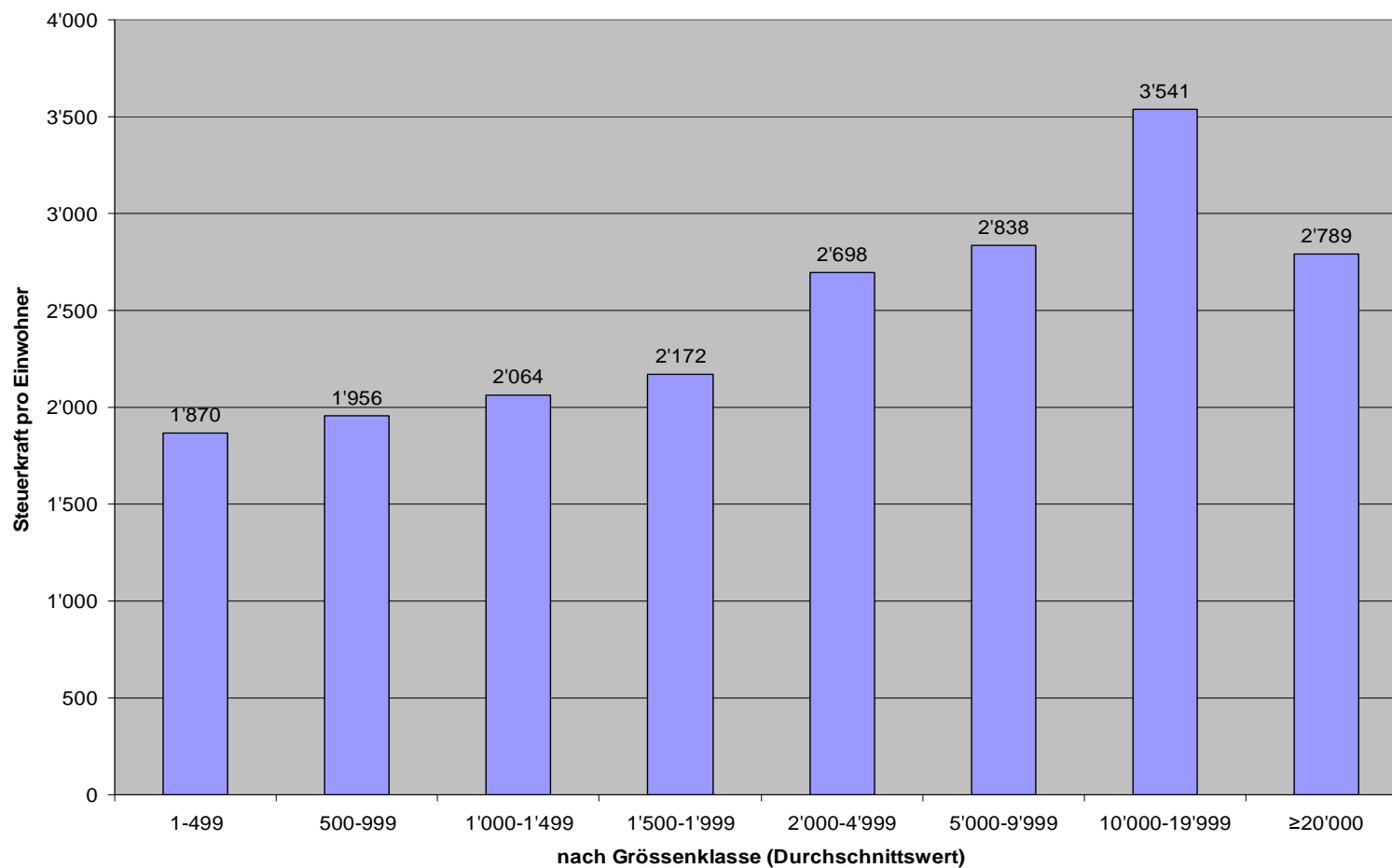
→ návrh řešení sloučení obcí

Výkonnost curyšských obcí daňová síla podle kategorií velikostí

Relative Steuerkraft Gemeinden ZH 2004

Potřeba reforem 2: Větší podnikatelský manévrovací prostor

Možnosti zlepšení výkonnosti z pohledu zodpovědných z účelových svazů:

- Zvýšení kompetencí v oblasti výdajů
- Profesionalizace vedení
- Přenos kompetencí ze zřizovatelských obcí na účelový svaz
- Přístup k vlastním finančním zdrojům